

Reforma spoločnej poľnohospodárskej politiky: aj občianska spoločnosť má čo povedať

V stanovisku 58/2012 EHSV opakuje svoju výzvu Európskemu parlamentu, Rade a Komisii na zachovanie **silného rozpočtu SPP**, a to aspoň v takom rozsahu, ako v bežnom rozpočtovom období.

EHSV víta úsilie o preklenutie rozdielov medzi úrovňou podpory, ktorá je poskytovaná poľnohospodárom v jednotlivých členských štátoch. Pokiaľ ide o **prerozdelenie finančných zdrojov medzi členské štáty**, hlavnými znakmi budúcej SPP by mala byť rovnováha, spravodlivosť a pragmatizmus, berúc do úvahy poľnohospodársku rozmanitosť v EÚ.

V niektorých členských štátoch, v ktorých sa ešte stále používajú historické platby, bude konvergencia medzi štátnymi režimami popri **vnútornej konvergencii** tiež spôsobovať ťažkosti. V takýchto prípadoch si vnútorná konvergencia vyžiada pružnosť, dlhšie prechodné obdobie a progresívnu zmenu počas celého obdobia.

EHSV podporuje postupné **znižovanie** priamych platieb a, ako už uviedol v predchádzajúcich stanoviskách, ďalej vyzýva Komisiu, aby prijala taký spôsob implementácie, ktorý zohľadňuje osobitosti podnikov, ktoré pozostávajú z družstiev a z poľnohospodárskych výrobných združení.

EHSV schvaľuje rozhodnutie o zavedení zjednodušeného podporného systému pre **maloroľníkov**, pochybuje však, že Komisiou navrhovaná miera pomoci bude stačiť na podporu rozvoja malých poľnohospodárskych podnikov.

EHSV, vedomý si ťažkostí pri **definovaní pojmu „aktívny poľnohospodár“**, navrhuje, aby definícia aktívneho poľnohospodára zohľadňovala požiadavku produkcie poľnohospodárskych výrobkov, ich uvádzania na trh a tvorby spoločensky prospešných verejných statkov a služieb.

EHSV podporuje návrh Komisie zväziť stanovenie **mladých poľnohospodárov** za jednu z priorít rozvoja vidieka EÚ, čiastočne prostredníctvom implementácie tematických podprogramov v rámci programov rozvoja vidieka. EHSV tiež mimoriadne pozitívne hodnotí návrh zaviesť podporu príjmu pre mladých poľnohospodárov, ktorí začínajú poľnohospodársku činnosť v rámci I. piliera SPP.

Ekologická zložka I. piliera je spôsob, ako vytvoriť silnejšie a viditeľnejšie prepojenie medzi priamymi platbami a environmentálnymi verejnými statkami, ktoré produkuje poľnohospodárstvo. EHSV je presvedčený, že tento systém by mal zostať jednoduchý a mal by zabezpečiť environmentálne výsledky od všetkých poľnohospodárov v EÚ.

EHSV už vyhlásil, že **zachovanie biodiverzity** je potrebná a kľúčová úloha, ktorá nepredstavuje len eticko-morálny záväzok, ale má tiež strategický význam z dlhodobého hľadiska. Existuje aj dostatok ekonomických dôvodov na to, aby sa konalo rýchlejšie a účinnejšie.

Musí sa však dbať na to, aby sa zabránilo možnosti úplného nerešpektovania dôležitých aspektov **II. piliera**. Preto je zásada vyčleniť 25 % prostriedkov na opatrenia na ochranu životného prostredia resp. klímy dôležitá. Prinajmenšom aj pre program LEADER by sa malo stanoviť minimálne rozpätie.

Jedným veľmi pozitívnym prvkom v návrhu Komisie je zavedenie **európskych partnerstiev v oblasti inovácie**.

EHSV sa domnieva, že II. pilier by mal odrážať obrovský problém **sucha**, erózie pôdy a rozširovania púští v južných regiónoch EÚ, a odporúča vypracovať osobitné opatrenie, ktoré by sa touto otázkou zaoberalo. Súčasne by sa však mali zohľadniť aj dodatočné výdavky, ktoré vyplývajú z odvodňovania poľnohospodársky využívaných plôch v severných členských štátoch EÚ.

Vzhľadom na ťažké podmienky, ktorým čelí poľnohospodárstvo v horských a ostrovných regiónoch, EHSV navrhuje, aby Komisia poskytla 85 % mieru spolufinancovania nielen menej rozvinutým regiónom, ale aj horským a ostrovným oblastiam. Navrhované nové vymedzenie takzvaných ostatných oblastí pri **znevýhodnených oblastiach** si ešte vyžaduje prepracovanie.

S cieľom posilniť politiku rozvoja vidieka sa členským štátom dostáva **možnosť presunu finančných prostriedkov** z ich režimu priamych platieb do ich režimu rozvoja vidieka. Zároveň by sa členským štátom, v ktorých je úroveň priamej podpory nižšia než 90 % európskeho priemeru, malo umožniť presunúť finančné prostriedky z ich režimu rozvoja vidieka do ich režimu priamych platieb. EHSV odporúča, aby Komisia zvýšila pružnosť presunu finančných prostriedkov z II. do I. piliera z 5 % na 10 %.

Extrémna nestabilita cien, ku ktorej došlo v posledných rokoch, poukazuje na potrebu účinnejších nástrojov riadenia trhu. Podľa zmluvy je jedným z cieľov SPP **stabilizácia trhov**. Stabilné trhy sú dôležité. EHSV sa preto domnieva, že súbor trhových nástrojov by mal byť ambicióznejší, aby sa zabránilo veľkým cenovým výkyvom.

Keďže v krajinách EÚ 27 len 15 obchodných reťazcov kontroluje 77 % trhu s potravinami, EHSV sa domnieva, že sa treba usilovať o to, aby sa vyrovnal pomer obchodnej ponuky a **trhovej sily distribúcie**. Malo by sa zväžiť, či právne predpisy v oblasti hospodárskej súťaže stačia na to, aby sa zabránilo vzniku dominantných štruktúr na trhu a podozrivým zmluvným praktikám.

Je životne dôležité posilniť pozíciu poľnohospodárov a ich organizácií v potravinovom dodávateľskom reťazci s cieľom zabezpečiť lepšie výnosy na trhoch. Je najvyššou dôležitosťou aj to, aby sa pravidlá hospodárskej súťaže EÚ prispôbili tak, aby umožnili výrobným organizáciám a družstvám upevniť si svoje pozície na trhu. EHSV považuje tiež za potrebné vytvoriť podmienky na rozvoj krátkych zásobovacích reťazcov, ktoré by spravovali priamo poľnohospodári, aby sa tak v rámci výrobného reťazca zlepšilo ich postavenie pri rokovaniach.

Výbor sa domnieva, že tieto nástroje rizikového manažmentu by mali pomôcť znížiť výkyvy príjmov a nestabilitu trhov. Posilnenie poistných produktov a vytvorenie vzájomných fondov by malo pomôcť poľnohospodárom, ktorí čelia vyššej volatilitě cien, sú viac vystavení novým chorobám zvierat a rastlín, ako aj častejším zlým poveternostným podmienkam.

Aby malo opatrenie **Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii** maximálny vplyv, EHSV sa domnieva, že fond by sa nemal použiť na podporu európskeho poľnohospodárstva.

EHSV sa domnieva, že SPP musí byť uprednostňovaným nástrojom na vytváranie partnerstiev so spotrebiteľmi prostredníctvom príslušných informácií o spôsobe výroby potravín počas hodnotového reťazca alebo životného cyklu. **Vysledovateľnosť musí byť transparentná pre spotrebiteľa**, ktorý môže byť najlepším spojencom udržateľnejšej a ekologicky vhodnej európskej poľnohospodárskej výroby vytvárajúcej lepšie pracovné miesta.